

Vischnaunca
Tujetsch

Invitaziun

17. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

dil trienni 2020/2023

mesjamna, ils 6 d'avrel 2022, allas 20.00 uras
ella Sala Cristalla a Sedrun

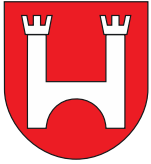
Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 16 dils 9 da mars 2022
3. Zona da mistregn Drun - prolungaziun d'in dretg da baghegiar
4. Alp Val Giuv – credit d'impegn per mesiras da sanaziun
5. Orientaziuns
6. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2020/2023

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 16-2020/23 dils 9 da mars 2022

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 16/2020/23 dils 9 da mars 2022

allas 20.00 uras entochen allas 21.30 uras ella Sala Cristalla a Sedrun

Presidi:	Sabrina Flepp	
Actuara:	Corina Flury	
Dumbravuschs:	Simon Beer e Cyril Steiger	
Presents:	11 cusseglierAs, total 11 votantAs (<i>absolut pli 6</i>)	
Aspectaturs:	5	
Cusseglers/as:	Simon Beer, Rueras Gebharda Berther, Rueras Toni Cathomen, Rueras Otto Curschellas, Sedrun Patric Deragisch, Gionda Sabrina Flepp, Sedrun	Guido Friberg, Sedrun Andri Giossi, Sedrun Ignazi Monn, Sedrun Reto Schmid, Sedrun Cyril Steiger, Zarcuns
Suprastonza:	Martin Cavegn, president communal Renato Decurtins, genau Nicole Giossi, geraua	Guido Monn, genau Daniel Schmid, genau
Cumissiun da gestiu:	Baseli Huonder, cumissiun da gestiu Severin Solèr, cumissiun da gestiu	
Officials	Simon Collenberg, menader center communal Simon Caduff, menader Uffeci da baghegiar	
Perstgisas:	Arno Berther, cusseglier da vischnaunca Primus Deragisch, cumissiun da gestiu	

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 15 dils 2 da fevrer 2022
3. Cumpra da parcelas da baghegiar per la populaziun tuatschina
4. Orientaziuns
5. Varia

1. Tractanda Avertura

Sabrina Flepp, vicepresidente dil cussegl da vischnaunca:

Il davos onns han la midada dil clima e la pandemia surpriu il mintgadi. Dapi la pandemia ei il clima ius empauet en emblidanza. Ed ussa – finalmein – suenter 2 onns empleni cun restricziuns, ha il cussegl federal annullau il surpli da quellas. E sin fin da quest meins vulan ins renviar tuttas. – La veta normala cloma – mo quei mument da speranza e pasch vegn sgurdinaus entras la Russia. Dapi ils 24 da fevrer fa l'armada russa empaglia l'Ucraina.

Uiara! Daco?

Tgei vegn sco proxim?

Tgei consequenzas ha quei per nus?

Quei ei mo ina pintga part dallas damondas, che mo il temps sa rispunder a nus. En mes egls porta in'uiara mo sperdiders. Jeu sun fetg engrazieivla d'astgar viver en ina tiara democratica sco la Svizra. Nua che mintgin da nus astga haver in meini. La politica porta bia malcapientschas e differents meinis. Mo porta ella era sligaziuns ed emprova da sclarir problems.

Questa sera stat ina fatschenta el center. Ils 15 da settember digl onn vargau havein nus survegniu ina investa en la tractanda principala da questa sera. Quella tractanda ha dau da lezzas uras bia da discuo-
rer, quei ch'jeu sperel che vegn era a succeder questa sera. La decisiun dil cussegl da lez temps ei en mes egls stada ina buna. Mintga possessur da parcellas en nossa val duei haver la pusseivladad dad offerir sia parcella a la vischnaunca. Sco nus savein prender ord il messadi ha la suprastanza communa-
la astgau prender encunter interessantas offertas. L'intenziun dalla suprastanza ei da cumprar parcellas per silsuenter metter a disposiziun ellas al pievel Tuatschin en dretg da baghegiar. La politica dil terren vegn strenschida pli e pli fetg entras differentas leschas. Quei cloma d'agir.

Jeu sun spannegiada sin las discussiuns e las damondas da questa sera e supplicheschel vus da ri-
sguardar il regulativ da fatschenta.

2. Tractanda Approbaziun dil protocol nr. 15 dils 2 da fevrer 2022

Il protocol nr. 15 dils 2 da fevrer 2022 vegn approbaus unanimamein.

3. Tractanda Cumpra da parcellas da baghegiar per la populaziun tuatschina

Presentaziun dalla tractanda entras Martin Cavegn, president communal:

La pressa ei actualmein pulpida cun contribuziuns en connex cun la problematica dalla fiera da habita-
ziuns ed immobilias per indigens. La lescha da secundas habitaziuns e la pandemia han influenzau con-
siderablamein il marcau da sulom, da casas e habitaziuns. Sco igl ei menziunau en divers artechels, ei il

marcau da secundas habitaziuns schigentaus ora cumpletamein e consequentamein ein ils prezis s'augmentai. Quei pertucca cunzun territoris da vacanzas. Tier nus ein ils prezis carschi per rodund 25%-30%. Sch'ins vendeva avon 5 onns in'immobilia, vegneva ei empruau da smaccar il prezi. Oz vegn il prezi catschus ad ault - la finala vegn ei vendiu al meglier offerent.

68.5% dallas habitaziuns a Sedrun ein secundaras. Fetg semeglient vesa ei era ora a Sogn Murezi, Segl ni Scuol. Laax ha schizun ina cumpart da 73.9% habitaziuns secundaras. La lescha da secundas habitaziuns possibilitescha la vendita dad immobillas ch'eran existentas avon 2013, pia avon che la lescha ei ida en vigur. Aschia eisi pusseivel ch'il pertschien da habitaziuns secundaras crescha malgrad la lescha da secundas habitaziuns. Quei ei buca vegniu realisau cura ch'ins ha introduciu quella lescha. Sco era Damian Jerjen, il directur dalla Corporaziun da planisaziun dil territori dalla Svizra di, engrondescha quei regulativ la problematica per habitadi per indigens ed augmenta la depopolaziun. Il problem ei regional, seigi quei tier nus, ell'Engiadina ni sco nus savein vi Ursera. Dapertut eisi scart cun habitaziuns per indigens ed ils prezis ein horrents.

Igl augment dalla vendita da habitaziuns ed igl alzament dils prezis croda en egl sch'ins vesa las entradas che la vischnaunca da Tujetsch ha generau ils davos onns cun la taglia sin scumiada da maun. 2019 ei quei stau entradas da frs. 372'486.00, 2018 frs. 347'930.00 e 2021 ein las entradas carschidas sin frs. 649'569.00. Ei vegn ad ir vinavon aschia. La taglia sin scumiada da maun vegn quintada cun 2% dalla summa da vendita. Ins sa pia quintar ora per tgei summa che las habitaziuns ein vegnidas vendidas il davos onn en Val Tujetsch.

Pliras vischnauncas pertuccadas entscheivan a prender mesiras per mantener e metter a disposiziun habitaziuns per indigens. A Pontresina studegia la vischnaunca schizun da cumprar habitaziuns e metter a disposiziun per indigens.

In'ulteriura problematica ei che persunas d'ordvart prendan lur scartiras cun els per valer sco indigens ed aschia saver acquistar in'immobilia en nossa regiun. Effectiv vegn la habitaziun denton nezegiada sco secunda habitaziun. En las lubietschas da baghegiar concedidas entras la vischnaunca da Tujetsch, ein ils criteris ch'ina habitaziun primara sto ademplir stipulai claramain. Igl ei era menziunau che la vischnaunca ei obligada dad intervegnir, sch'ei vegn cunterfatg a a quels criteris. Nus stuein controllar che l'utilisaziun dallas habitaziuns, las qualas vegnan cumpradas pigl intent d'emprema habitaziun succeda tenor lescha.

Sco vus saveis far persenn eisi fetg impurtont che la politica possibilitescha da baghegiar empremas habitaziuns ed aschia dar la caschun a giuvens indigens da passentar lur futur tier nus.

La vischnaunca posseda gia entginas parcellas. Parcella nr. 1210 dretg dil vegl baghetg dalla NEAT/Smart, la parcella nr. 725 cun la casa Sogn Vigeli ed il sulom entuorn il Bogn Sedrun che secatta denton parzialmein en zona da prighel. Sin quellas parcellas eisi pusseivel da baghegiar enzatgei el futur. Las parcellas nr. 1335 e nr. 1334 enta Rueras vegnan denton pridas ord zona da baghegiar sin fundament dalla nova planisaziun dil territori.

Oz fagein nus politica pil futur e politica da famiglia. Nus stuein segirar parcellas en zona da baghegiar per indigens. Sche las parcellas vegnan handlegiadas sin fiera, allura han giuvnas familias quasi neginas schanzas da saver acquistar quellas per in prezi raschuneivel e pagabel. Sefidar che la fiera regli

endretg quei - ei in sofisma. Quei vesin nus tier ina parcella odem il vitg che nus havevan proponiu il settember vargau al cussegl da vischnaunca da cumprar. Ussa ei quella denton vendida ad ina firma da Zug. Jeu hai giu endamen cun ils novs possessurs ed empruau da perschuer els da construir ina surbaghegiada cun habitaziuns da schar vi per indigens. Mo clar ei che la rentabilitad per ina surbaghegiada cun habitaziuns per indigens ei in bien ton pli pintga che tier ina surbaghegiada cun habitaziuns administradas.

La decisiun dil cussegl da vischnaunca da dar la pusseivladad a tuts possessurs da terren da Tujetsch dad inoltrar ina offerta per vender lur parcella alla vischnaunca ei stada buna. Nus havein survegniu nov offertras e la suprastonza ei sedecidida da cumprar quater da quellas parcelas cun era risguardar a tgei zona che talas vegnan attribuidas el rom dalla revisiun dalla planisazin locala.

Tut las parcelas havein nus presentau el messadi, bugen vi jeu aunc dar cuort ina survesta.

a) Parcella nr. 979, via Curtin Niregl: La parcella secatta en zona da prighel nr. 2 ed ei previda d'attribuir alla zona d'agricultura. La surprastonza propona da buca cumprar quella parcella.

b) Parcella nr. 577, via S. Onna: La parcella schai en in ideal liug. La surprastonza propona da cumprar ella.

c) Parcella nr. 681, via dalla Staziun: Quei ei ina fetg interessanta parcella, la quala ei situada datier dalla staziun e dalla scola. Sche quella parcella vegn sin fiera, eisi tgunsch pusseivel ch'ei vegn realisau habitaziuns administradas. Ei sa buca esser tuttina a nus tgei che vegn baghegiu. La surprastonza propona ord quei motiv da cumprar quella parcella. Era havein nus gia giu contact cun potenzials interessents.

d) Parcella nr. 523, via dalla Staziun: Era quella parcella ei en in fetg bien liug cun relativamein pauc traffic. Tala vegn suenter la revisiun ad esser en zona da baghegiar. La surprastonza propona da cumprar quella parcella.

e) Parcella nr. 1286 (parzial), via Camischolas-Sura: Quella parcella dispona buca d'in optimal access. Ord quei motiv propona la surprastonza da buca cumprar ella.

f) Parcella nr. 1762, Zarcuns: Da niev vegn quella parcella attribuida alla zona da baghegiar. Muort il traffic su e sut propona la surprastonza denton da buca cumprar quella parcella.

g) Parcella nr. 2355, via Alpsu: Ei settracta d'ina interessanta parcella a Rueras cun buna colligiazion tier la via principala. La surprastonza propona da cumprar quella parcella era per haver sulom per indigens enta Rueras.

h) Parcella nr. 1337, via Flurin: Cunquei ch'il contuorn ei buca surbaghegiu eisi previu da metter quella parcella en zona d'agricultura. Aschia cusseglia la surprastonza da buca cumprar quella parcella.

i) Parcella nr. 1930, via Surrein: La parcella corrispunda buca als criteris da basa che la surprastonza ha stipulau. Ultra da quei eisi previu da metter la parcella en zona d'agricultura. La surprastonza propona da buca cumprar quella parcella.

Tier la planisaziun da terren eisi impurtont da saver ch'il cantun vul centralisar la zona da baghegiar. Vul dir, tut il sulom situaus ord il vitg eisi previu da prender ord zona da baghegiar. Sche la vischnaunca da

Tujetsch sa el futur mussar si ch'ei drova puspei dapli terren per baghegiar, per exempel entras in augment dalla populaziun, eisi pusseivel d'instradar da niev ina revisiun parziala dalla planisaziun locala. Priu il cass che la vischnaunca vegn da cumprar quellas parcelas, ei la finamira da saver dar giu quellas en dretg da baghegiar ad indigens. Era savess la vischnaunca vender vinavon ellas, sche quei fagess senn. Totalmein investescha la vischnaunca da Tujetsch frs. 1.3 milliuns en sulom da baghegiar, priu il cass ch'il cussegl dat suatientscha alla proposta dalla suprastonza. Quei havess negina influenza sin la facultad netta dalla vischnaunca. Ils mieds liquids prendan giu e la facultad d'investiziuns dalla vischnaunca pren tier

Nus essan dil meini dad esser proactivs el rom dalla politica da famiglias. Igl ei fetg impurtont che nus mirein el futur.

Debatta d'entrada e tractaziun:

Otto Curschellas, cusseglier da vischnaunca:

Tier la davosa tractaziun da cumprar parcelas da baghegiar per la populaziun Tuatschina havevan nus decidiu da dar la pusseivladad a tuts possessurs da parcelas da baghegiar dad inoltrar in'offerta alla vischnaunca per vender lur parcella.

Oz savein nus constatar che quei ei stau ina buna idea. Ussa ei il resultat sin meisa e 9 possessurs da parcelas han fatg diever da quella caschun. La suprastonza propona da cumprar 4 da quellas parcelas. Tgei intenziun ha la suprastonza communal da cumprar parcelas da baghegiar? Ins less segidar culs indigens che lessan baghegiar a Tujetsch cun dar giu ina parcella en dretg da baghegiar. La summa per la cumpra dalla parcella curdass en quei cass naven ed enstagl da quella pagassen ins in mudest tscheins annual alla vischnaunca duront rodund 60 onns.

El regulativ che datescha digl onn 1992 per la concessiun da terren en dretg da baghegiar eisi vegniu fixau sut tgei cundiziuns ch'ei sa vegnir concediu quei dretg. Denter auter vegn prescret tgei facultad ch'ins astga posseder e schizun la summa dall'entrada da taglia ei definida. Buca mintgin vegn d'ademplier quels criteris. Sche nus vulein dar giu als indigens terren el dretg da baghegiar, lu sto quei regulativ vegnir surluvraus urgentamein. Schiglioc funcziunescha quei buca. Con fetg che quei model ei aunc tschercaus vegn aunc a semussar? Ils davos dus onns han tuttina in pèr famiglias saviu baghegiar casas e sco ins auda vegnan ulteriuras famiglias aunc a baghegiar questa stad. Els han saviu cumprar parcelas sin la fiera privata senza che la vischnaunca ha stuiu metter a disposiziun parcelas. Cheu san ins dir che la fiera da vendita da parcelas funcziunescha ed ins astga schon sedumandar con fetg che la vischnaunca dueigi semischadar en.

Sin tschella vart stat l'idea da crear bunas cundiziuns da rama per nossas famiglias. Quei ei segir da beneventar. In'otra finamira stuess esser da crear novas plazzas da lavur - mo gliez ei pli spert detg che fatg. Tier bunas cundiziuns da rama per famiglias s'audan era grondas e pagablas habitaziuns. Baghegiar habitaziuns schai denton buca els mauns dalla vischnaunca, gliez stuessen investurs ni impresaris far.

Cun la revisiun dalla lescha federala davart la panisaziun dil territori survegn la vischnaunca enta maun in instrument per mobilisar parcellas da baghegiar. Quei vul dir: las parcellas mobilisadas ston vegnir surbaghegiadas enteifer in temps definau. Succeda quei buca, ha la vischnaunca la pusseivladad da cumprar ella e metter a disposiziun ad indigens ch'intenziuneschan da baghegiar. Cheu vesel jeu ina gronda schanza per la vischnaunca da vegnir tier ulteriuras parcellas da baghegiar.

Sur tut ora sai jeu tuttina sustener la suprastonza communal che less cun cumprar ina ni l'otra parcella possibilitar ad indigens da baghegiar en Tujetsch. Jeu hai era il sentiment ch'ils prezis dallas parcellas da baghegiar vegnan a crescher ils proxims onns. En quei mument eisi segir buca schliet dad esser en possess da parcellas da baghegiar. Davart la finanziaziun eisi da dir: Sch'ins drova ussa mieds liquids (daners sin banca), posseda la vischnaunca silsuenter parcellas da baghegiar enstagl dils daners. Las parcellas piardan buca lur valeta.

Tgi che ha mirau la dumengia vargada ils Cuntrasts davart il tema habitaziuns secundaras ell'Engiadina Bassa ha saviu far persenn, con grev che quei ei per indigens da vegnir tier ina habitaziun ni ina casa. Seigi quei per affittar ni cumprar. La lescha da limitar habitaziuns secundaras lubescha a possessurs da habitaziuns primaras che existevan avon ils 11 da mars 2012, da vender ellas sco habitaziuns secundaras. Igl ei schon paradox, grad quei ch'ins leva buca schabegia ussa. Habitaziuns ni casas d'indigens vegnan vendidas a hosps per prezis horrents ed aschia transformadas en habitaziuns da vacanzas. Tgei munta quei ussa? Il pertschien da habitaziuns secundaras crescha vinavon ed ils indigens ston bandunar lur vitg.

Perpletg ei la situaziun tier nus meins dramatica. Jeu crei che la politica ei dumandada cheu ed ins stuess far ina remedura cun risguardar tuts cumpigliai, segiramein ina caussa cumplicada e fetg hanada. Mo sch'ei vegn fatg nuot, vegnan ils indigens pli e pli fetg sut las rodas e gliez astga buca schabegiar. Per vegnir anavos tier nossa tractanda aunc inagada: Far nuot ei negina opziun e cun cumprar ina ni l'otra parcella, dein nus la pusseivladad ad indigens da baghegiar en Tujetsch.

Guido Friberg, cusseglier da vischnaunca:

A caschun dalla seduta dil cussegl dils 15 da settember 2021 hai jeu gia giu fatg paleis mia opiniun pertuccont la tractanda che vegn presentada oz danovamein.

L'idea da procurar per terren da baghegiar per indigens ei da principi da beneventar. El center stat denton la damonda, schebein nus havein oz in problem acut e sche la damonda suenter sulom ei veramein aschi gronda sco pretendiu. El mument regia muort la gronda damonda da habitaziuns e casas da vacanzas in carschament da prezis exorbitant tier baghetgs existents. Da l'otra vart stat la revisiun dil plan zonal avon porta che ha menau leutier che tgi che ha encuretgi in sulom ils davos onns ha giu ina schelta e saviu acquistar il terren per prezis andants.

La lescha da secundas habitaziuns sco era la lescha dalla planisaziun dil territori vegnan a purtar a nus egl avegnir enqual rumpatesta. President communal Martin ha mussau en sia introducziun certs problems actuals. Enstagl che la politica cantunala e federala sligia ils problems ella ragisch, ston las vischnauncas sligiar ils problems el detagl.

Jeu sundel aunc adina dil meini ch'igl acquist da terren entras la vischnaunca ei la davosa via per sliar problems da habitar. En connex culla revisiun dil plan zonal duei la vischnaunca proponer da dezonar aschi pauc terren sco pusseivel e da nezegiar ton sco mo pusseivel la mobilisaziun. Cheutras dat ei ina certa fiera, semeglientamein als davos onns. Ils possessurs da terren ein obligai da realisar ni vender enteifer in cert temps la parcella per in diever per indigens. Sche quei schabegia buca, vegn la vischnaunca ad haver la pusseivladad, sch'il basegns ei indicau, da cumprar parcelas che vegnan buca nezegiadas.

La suprastonza ha dau a tuts possessurs da terren la pusseivladad dad inoltrar ina offerta. Quei ei stau in giavisch dalla seduta dil cussegl dil settember 2021.

Tuttas offertas vegnan oz presentadas cun ina proposta. A mi manca la strategia dalla schelta. L'argumentaziun san ins adina volver per ni encunter ina cumpra. Per nus cusseglieras e cussegliers ei la decisiun per ni encunter ina cumpra dallas offertas buca semplas.

Avon che prender decisiuns en caussa havessel jeu bugen spitgau giu la publicaziun dalla dezonaziun. Quella havess forsa aunc purtau novas pusseivladads. Oz ei aunc buca enconuscent, tgei parcelas che vegnan dezonadas.

Resumond san ins bein perseguitar l'intenziun dalla suprastonza. Tuts possessurs han giu la pusseivladad da far amogna lur terren. Quei vul denton buca dir che quels che han buca offeriu han negina intenziun cun lur possess e talas parcelas vegnan forsa era ord quei motiv sin gliesta da dezonar. Per mei manca denton aunc adina la damonda concreta suenter terren. Ei regia el mument negina problematica acuta e cugl instrument da mobilisaziun vegn la vischnaunca era egl avegnir ad haver la pusseivladad da cumprar terren, sche quei ei indicau.

Reto Schmid, cusseglier da vischnaunca:

Ils 15 da settember ha il cussegl dau anavos la fatschenta alla suprastonza cun quei che la procedura ha buca plaschiu. Ussa ei quei vegniu adattau e succediu tenor giavisch dil cussegl. Tuts han giu la pusseivladad dad offerir lur parcelas e la vischnaunca ha survegniu nov offertas che correspundan als criteris fixai.

Certas parcelas ein fetg interessantas, bein situadas ed il prezi constat. Atras ein meins adattadas tenor ils criteris dalla suprastonza.

Dapi che la suprastonza ha l'emprema gada proponiu da cumprar parcelas en favur dad indigens ei iu dabia aua dil Rein giu ed ei ha dau grond moviment sin la fiera da sulom ed immobilias. Ina fetg interessanta parcella ch'era sin il cedel da cumpra dalla vischnaunca ei vegnida vendida ordvart sco nus havein udiu dil president da vischnaunca. Quei muossa che la fatschenta ei giustificada. Naturalmein dat ei era la pusseivladad da crear zonas da mobilisaziun enteifer la revisiun dalla planisaziun locala, quei ch'ei segiramein in bien instrument per saver schar viver la fiera.

Tuttina sundel jeu dil meini dad acquistar parcelas per saver dar giu quellas en dretg da baghegiar ad indigens. Il regulativ leutier stuess denton vegnir adattaus, cun quei che lez restrinschescha la pusseivladad dad affittar ina parcella en dretg da baghegiar sin personas singulas ni conjugals che han comunablaimein in capital maximal da frs. 250'000.00 ed entradas annualas da maximalmein frs. 65'000.00. Te-

nor quei regulativ ein personas che vegnan en damonda per ina parcella el dretg da baghegiar tgunsch buca en la situaziun finanziaria da survegnir ina finanziaziun tenor las cundiziuns che las bancas han ozildi.

Fetg lucrativa ei en mes egls la parcella c). Sco gia menziunau ei quella parcella en in liug fetg interesant per in investur. Datier dalla staziun, dalla scola e dil Bogn ei quella parcella ideala per famiglias indigenas ni era per pintgas habitaziuns per empoiai. Per luvrers ei dau la pusseivladad dad ir a luvrar cun tren tochen vi Ursera ni o Mustér. La garanzia che quella parcella vegn nezegiada per indigens ei denton mo dada sche la vischnaunca sa cumprar ella.

Ord quels motivs supplicheschel da dar suatientscha alla proposta dalla suprastonza ed aschia dar la pusseivladad dad in dacasa ad indigens en nossa val.

Tractaziun:

Otto Curschellas, cusseglier da vischnaunca:

Il president da vischnaunca ha menziunau che la vischnaunca savess era puspei vender las parcelas acquistadas. Tenor il regulativ existent ei quei denton buca pusseivel. Leu ei fixau che la vischnaunca astga buca vender sulom. Ei quei correct?

Martin Cavegn, president da vischnaunca:

Gie, quei ei correct. Ord quei motiv vegn il proxim pass en caussa ad esser da surluvrar ed adattar quei regulativ.

Bugen vi jeu aunc dar ina cuorta informaziun tier las parcelas da mobilisaziun. Quellas ston vegnir surbaghegiadas en 3, 5 ni 8 onns per che talas restien en zona da baghegiar. Impurtont ei da saver ch'ei astga era vegnir baghegiu sin quellas habitaziuns administradas e buca mo empremas habitaziuns per indigens. Jeu sai buca con lev che quei ei el futur per indigens dad acquistar da quellas parcelas, sch'il trend va vinavon sco entochen da cheu.

Otto Curschellas, cusseglier da vischnaunca:

Il status quo ei denton che la vischnaunca sa buca vender parcelas tenor il regulativ actual. La revisiun dil regulativ ei in process politic ch'ei da prender enta maun.

Simon Beer, cusseglier da vischnaunca:

En mes egls eisi fetg donn ch'igl ei previu d'exzonar parcelas enta Rueras. Da l'otra vart vegn ina parcella en in auter liug attribuida alla zona da baghegiar. Dad in maun vegn schenghegiu frs. 150.00 il meter quadrat e da l'otra vart cumpra la vischnaunca terren.

Ein ils prezis nudai en las offertas vegni hanlegiai cun ils proprietari?

Martin Cavegn, president da vischnaunca:

Tier la revisiun dalla planisaziun locala sa la vischnaunca sulettamein far propostas. Il cantun decida denton la finfinala. Ch'il cantun vul centralisar las zonas da baghegiar, nua che quei ei pusseivel, ei enconuschent.

Na, la suprastanza ha presentau el messadi las offertas sco inoltradas. Hanletgs ha negins giu liug.

Ignazi Monn, cusseglier da vischnaunca:

Tenor art. 36 dil regulativ da fatschenta eisi pusseivel da votar per scrutini. Cunquei ch'ei setracta cheu tenor mei dad ina fatschenta ualti hanada proponel jeu da votar per scrutini.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da menar atras las votaziuns arisguard las parcelas per scrutini.

Votaziuns:

- a) **Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca cumprar la parcella nr. 979 (prezi: frs. 346'750.- / cuosts da cumpra: ca. frs. 570.-).**
- b) **Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da cumprar la parcella nr. 577 pil prezi da frs. 190'500.- e surprendre ils cuosts dil cudisch funsil (ca. frs. 672.-) en connex cun la cumpra.**
- c) **Il cussegl da vischnaunca decida cun 7 vuschs encunter 4 vuschs da buca cumprar la parcella nr. 681 pil prezi da frs. 678'720.- (cuosts dil cudisch funsil ca. frs. 2'136.-).**
- d) **Il cussegl da vischnaunca decida cun 10 vuschs encunter 1 vusch da buca cumprar la parcella nr. 523 pil prezi da frs. 249'200.- (cuosts dil cudisch funsil en connex cun la cumpra e cuosts da perimeter dalla Via Strem e dalla Via dalla Staziun da totalmein ca. frs. 10'551.-).**
- e) **Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca cumprar ina part dalla surfatscha dalla parcella nr. 1286 (prezi: frs. 112'550.- / cuosts da cumpra: ca. frs. 1'219.-).**
- f) **Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca cumprar la parcella nr. 1762 (prezi: frs. 217'840.- / cuosts da cumpra: ca. frs. 377.-)**
- g) **Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da cumprar la parcella nr. 2355 pil prezi da frs. 200'000.- e surprendre la mesadad dils cuosts dil cudisch funsil en connex cun la cumpra (ca. frs. 350.-).**

h) Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca comprar la parcella nr. 1337 (prezi: frs. 235'250.- / cuosts da compra: ca. frs. 403.-).

i) Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca comprar la parcella nr. 1930 (prezi: frs. 105'000.- / cuosts da compra: ca. frs. 208.-).

La fatschenta vegn aunc suttamessa al referendum facultativ (art. 17 alinea b).

4. Tractanda Orientaziuns

Martin Cavegn, president communal:

Sanaziun dalla staziun dalla viafier Matterhorn Gotthard

Il sutpassadi ei vegnius spustaus tenor nies giavisch. Tut vegn sut in tetg ed ei vegn aunc construui ina tualetta per persunas handicapadas. Era sin il perrun 2 eisi previu da construir in tetg per il liug da spetga. Entgins parcadis vegnin nus a stuer spazzar per baghegiar ora il perrun 1. Tier la punt ston mo ils mirs vegnir sanai. Il grond giavisch davart dalla vischnaunca ei da construir el medem mument ina colli-giaziun al territori da skis Valtgeva e tier la pendiculara Salins. Quels cuosts da planisaziun e construcziun ha la vischnaunca da surpender. Igl ei da quintar cun cuosts da varga frs. 500'000.00. Era las pendicularas da Mustér han da contribuir als cuosts, en tgei dimensiun ei aunc buca enconuscent. La damonda da credit pigl entir project vegn suttamessa ad in dils proxims cussegls.

Prime Elements

La dertgira administrativa ha decidu el cass pertuccont il plazzal da baghegiar dalla Prime Elements en favur dalla vischnaunca da Tujetsch. La Prime Elements ha ussa aunc la pussevividad da far recuors e trer vinavon la decisiun tier la dertgira federala. Sche quei succeda buc, lu sto la suprastonza communala fixar in termin realistic pil patrun da construcziun Prime Elements e per baghegiar anavos il plazzal e renaturalisar tal.

Bogn Sedrun

Il messadi pil project dil Bogn Sedrun ei pli u meins pinaus. La suprastonza ha giu l'incumbensa dad ir per in pareri tier il cantun. Quei havein nus fatg sin fundament dil rendaquen 2020. Igl Uffeci da vischnauncas vesa fetg positiv quei project. Ei dat negins motivs, daco che la vischnaunca da Tujetsch duei buca impunder quels daners per sanar ed engrondir il Bogn.

Il cantun Grischun ha dau il consentiment a bucca per in emprest da frs. 1.7 milliuns ed ina contribuziun da frs. 286'000.00 a-fonds-perdu. La damonda definitiva savein nus denton pér inoltrar suenter che la radunanza da vischnaunca ha dau suatientscha al project.

Plinavon vegnin nus a far ina damonda per ina contribuziun da frs. 1.0 milliun ord il fondo per il sustegn dall'infrastructura turistica relevanta per il sistem. Ina emprema damonda ei vegnida renviada, cunquei

che bogns han explicitamein dabien negins daners ord quei med da sustegn. Nus argumentein denton ch'il Bogn Sedrun ei buca in "normal" bogn che s'auda tier l'infrastructura da basa dad ina vischnaunca, mobein in bogn d'aventura, ch'ei relevants per il sistem eifer la regiun. En in inscunter cun il cusseglier guvernativ Marcus Caduff havein nus explicau la situaziun da rudien. Ils responsabels dil cantun Grischun ha communicau claramein che la vischnaunca duei sco empren inagada decider e lu vegnan els ad examinar nosa damonda e decider en caussa.

ASA

Jeu hai giu pliras sedutas en diversas constellaziuns cun las pendicularas. Entochen ussa han las pendicularas denton buca priu posiziun sin nies scriver e nos giavischs che havein inoltrau all'ASA igl onn vargau. Il dialog cun las personas incumbensadas ei fetg buns ed aviarts.

Proxima radunonza dil cussegl da vischnaunca

La proxima seduta ha liug ils 6 d'avrel 2022. La sanaziun dalla puschinera dalla val Giuv e la prolunaziun da plirs dretgs da baghegiar el Drun stattan sin gliesta da tractanda.

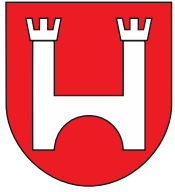
5. Tractanda Varia

Ignazi Monn, cusseglier da vischnaunca:

Il plazzal tier igl anteriur hotel Oberalp ei circumdaus dad ina seiv. Quella secatta en in stan desolat, cunzun dalla vart sut. Igl areal ei buca serraus giu diltut, aschia che affons van adina puspei sin igl areal. Quei ei buca responsabel e sa esser malsegir.

actuara:
Corina Flury

vicepresidenta:
Sabrina Flepp

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
17-2020/2023

Zona da mistregn Drun – prolungaziun d'in dretg da baghegiar

Messadi

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziadas cusseglieras
Prezai cussegliers

1. Situaziun da partenza e ponderaziuns pertuccont la fatschenta

La suprastanza communalha ei pil mument en contractivas per prolungir e/ni adattar certs contracts pils dretgs da baghegiar ella zona da mistregn Drun.

La suprastanza communalha vul prolungir plirs contracts dils dretgs da baghegiar ella zona da mistregn Drun per in spazi da 30 onns. La finamira ei da schaffir bunas cundiziuns da rama per las interpresas ella zona da mistregn. Cun prolungir ils dretgs da baghegiar han ellas ina certa segirtad da planisaziun, quei ch'ei oz ord vesta dalla gestiun dil menaschi indispensabel.

La suprastanza communalha ha stipulau ils novs contracts pils dretgs da baghegiar ensemen cugl Uffeci funsil Cadi. La prolungaziun dils contracts succeda mintgamai naven dil datum da spiraziun dils contracts actuals. Ina ulteriura finamira dalla suprastanza ei che tuttas interpresas pagan ella zona da mistregn Drun il tscheins tenor il medem sistem da calculaziun. Aschia han ins applicau in sistem da calculaziun unic els novs contracts pils dretgs da baghegiar. Quei model da calculaziun risguarda la valeta dil terren ella zona da mistregn Drun. La valeta vegn pil mument schazegiada sin frs. 70.- il meter quadrat. Per la calculaziun dil tscheins vegn la valeta dil sulom multiplicada cun il tscheins da referenza.

Tenor la costituziun communalha (*art. 41 alinea i*) ei la suprastanza communalha cumpetenta da decider davart ils dretgs entochen ina summa da frs. 50'000.-. Tier concessiuns da terren en dretg da baghegiar e tier affittaziuns vegn igl import quintaus sco suonda: *tscheins annual multiplicau cun il cuoz dil dretg da baghegiar resp. d'affittaziun*. Sin fundament dalla cumpetenza finanziaria ha la suprastanza communalha saviu approbar la maioritad dils contracts pils dretgs da baghegiar a caschun dalla seduta dils 23 da mars 2022. Ella ha approbau:

- la prolungaziun dil dretg da baghegiar per las interpresas PiCaro SA e Picturia d'autos Drun SA entochen igl onn 2062 (*parcella nr. 1999*).
- la prolungaziun dil dretg da baghegiar per l'interpresa PiCaro SA entochen igl onn 2059 (*parcella nr. 1772*).
- la prolungaziun dil dretg da baghegiar per l'interpresa Giger SA entochen igl onn 2057 (*parcella nr. 1973*).
- la concessiun d'in dretg da baghegiar per l'interpresa Manuarial GmbH entochen igl onn 2052 (*parcella nr. 3161*).
- la prolungaziun dil contract da servitut (dretg d'utilisaziun) en favur dalla parcella nr. 1999 per las interpresas Picturia d'autos Drun SA e PiCaro SA

Tier il contract pil dretg da baghegiar cun l'interpresa Loretz SA survaga la summa dil tscheins la cumpetenza finanziaria dalla suprastanza – la fatschenta schai consequentamein ella cumpetenza dil cussegl da vischnaunca. Muort quella raschun vegn quei contract suttamess al cussegl da vischnaunca per approbaziun.

La suprastanza communalha ei aunc vid prolungir ulteriurs dretgs da baghegiar ella zona da mistregn. Sco che las contractivas cun las ulteriuras partidas ein terminadas, vegnan quels dretgs suttamess als gremis cumpetents. Era tier quels contracts eisi previu d'applicar il medem sistem da calculaziun per la fixaziun dil tscheins annual.

2. Parcella ella zona da mistregn – dretg da baghegiar

Il suandont dretg da baghegiar duei vegnir prolungius per in spazi da 30 onns.

Aschuntau al messadi ei il contract pil dretg da baghegiar (annexa), aschia ch'il cussegl da vischnaunca sa prender investa el detagl davart la fatschenta.

Dretg da baghegiar en favur da Loretz SA, interpresa da baghegiar

Parcella: nr. 3157

Surfatscha: 4'577 m²

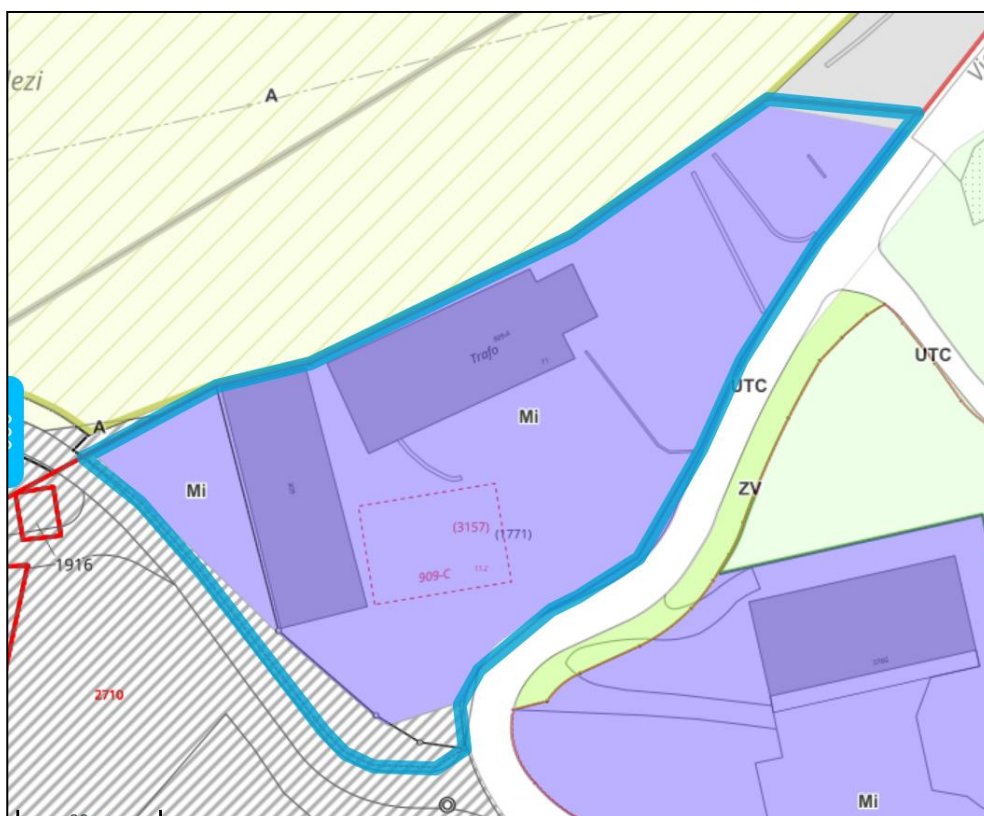
Entschatta dil contract: 1985

Valeivladad dil contract: 30 onns - entochen ils 31 da december 2052

Tscheins annual: frs. 4'004.90.-

Calculaziun dil tscheins: Per la calculaziun dil tscheins vegn la valeta dil sulom multiplicada cun il tscheins da referenza (actualmein = 1.25%).

Sco valeta dil sulom e basa per la calculaziun dil tscheins annual vegn ina summa da frs. 70.- il meter quadrat risguardada.

3. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns menziunadas propona la suprastanza communal al cussegl da vischnaunca:

da prolungir il dretg da baghegiar cun l'interpresa Loretz SA (parcella nr. 3157) entochen ils 31 da december 2052 e d'approbar il contract corrispudent.

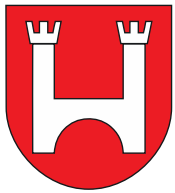
Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
17-2020/2023

Alp Val Giuv

credit d'impegn per mesiras da sanaziun

Messadi

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziadas cusseglieras
Prezias cussegliers

1. Situaziun da partenza

L'infrastructura dall'alp Val Giuv/Cuolm Val ei vegnida eregida igl onn 1975. Da gliez temps existevan paucas ni neginas leschas pertuccont igl ambient.

En connex cun la lescha dalla protecziun d'auas ein ils davos diesch onns tut ils menaschis agricols sco era tut las alps grischunesas da latg/signun vegni controllai dall'organisaziun Maschinenring sin incarica digl Uffeci d'agricultura e geoinformaziun. Igl ei vegniu controllau, sch'ei corrispunda tut allas prescripziuns; per exempel engrondir las puschineras, ereger plattas da betun per deponer la grascha eav.

Aschia ein quellas controllas dall'ermeticidad e dalla drenascha dil baghetg sco era dil terren vegni menadas atras si l'Alp Giuv e si Cuolm Val igl onn 2016. El rapport final dall'organisaziun Maschinenring ha igl Uffeci d'agricultura e geoinformaziun stipulau las suandontas pretensiuns per l'alp Val Giuv:

- Engrondir la puschinera (actualmein 12 m³ -> niev 80 m³). Ei vegn quintau cun 130 vaccas.
- Construir ina pintga serenera.
- Il plaz da spetga endadens sto vegnir engrondius e betonaus cun urs aults per che l'aua e la ghella sappi flessegiar ella puschinera. Il plaz per ina vacca ei calculaus cun 1 m² (totalmein 130 m²).
- Il plaz da spetga dadora vegn engrondius sin 260 m² -> cheu basegna ei 2 m² per vacca. Il plaz vegn surtratgs cun cofra e craps da cumbinaziun.
- Las lingias existentas d'aua dil tetg ed il begl vegnan adattai e la lingia dil local da latg vegn menada ella nova puschinera.

Las munconzas duein esser eliminadas entochen sil pli tard ils 31 da fenadur 2022, tgei ch'ei ord vesta dalla suprastonza communal buca pusseivel. Pil mument ei la suprastonza communal vid sclarir culs responsabels dil cantun da spustar quei termin. Sche las pretensiuns vegnan buca ademplitas, sa il cantun scursanir las contribuziuns per quell'alp.

Suenter che Martin Cavegn (*president communal*), Nicole Giossi (*geraua*) e Baseli Huonder (*president dall'Uniun purila Tujetsch*) ein stai l'entschatta fenadur 2021 cun Töni Gujan dil Plantahof en Val Giuv per analizar la situaziun, ei il program dil spazi e da funcziun vegnius elavuraus. Sin il maletg giusut ei quei program dil spazi veseivels.

Igl ei necessari dad exequir las lavurs pretendidas sin las alps, era sche quei ei cumbinau cun grondas investiziuns per la vischnaunca. Las alps e las pastiras che s'audan alla vischnaunca, ein numnadamein fetg impurtontas pil puresser. Talas ein necessarias pils intents dall'agricultura e gidan era a mantener bunas e fermas existenzas purilas. Plinavon ei ina tgira raschuneivla dallas alps e pastiras garantida, sche las alps vegnan pasculadas duront la stad.

Il biro d'architectura Maissen SA ha mess ensemen ils cuosts previ per las mesiras necessarias si l'Alp Val Giuv sin fundament dil stan actual dalla planisaziun. Ils cuosts totals pil project da sanaziun muntan a frs. 202'130.-.

Posiziuns	Cuosts
Cuosts da construcziun <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lavurs da scavament ▪ Endrizzament dil plazzal ▪ Puschinera ▪ Platta da betun ▪ Craps da colligiazion ▪ Serenera 	frs. 154'500.-
Cuosts digl architect e digl inschignier	frs. 26'000
Cuosts dil geometer	frs. 4'000.-
Ulteriurs cuosts <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lubientschas ▪ Taxas da colligiazion ▪ Documentaziun ▪ Segiradas ▪ Cuosts nunprevedi 	frs. 17'630.-
Cuosts totals pil project	frs. 202'130.-

2. Alps ella Val Tujetsch

Il cusseglier Guido Friberg ha menziunau a caschun dalla 14-avla radunonza dil cussegl da vischnaunca dils 24 da november 2021 che la suprastanza duei informar supplementarmein sur dallas alps cura che la fatschenta dall'alp Val Giuv vegn sin meisa. La situaziun vesa ora sco suandont:

Per l'entschatta digl onn 2022 ein 14 menaschis purils domiciliai en vischnaunca:

- Treis menaschis cun vaccas da latg (*Alexander Cavegn, Flurin Degonda e Daniel Monn*)
- Sis menaschis cun vaccas mumma (differents razs) (*Leo Cavegn, Martin Curschellas, Ursula De-florin, Ivan Giossi, Edi Hess e Baseli Huonder*)
- Dus menaschis cun nuorsas (*Augustin Berther ed Aluis Cavegn*)
- In menaschi cun vaccas mumma e nuorsas (*Tadeus Giossi*)
- Dus menaschis cun cauras e vaccas mumma (*Amos Deck e Cyril Steiger*)

Ultra da quei dat ei menaschis da hobi, sco per exempel personas che tegnan gaglinas (5), nuorsas (1) ni aviuls (7).

Sin la gliesta cheusut eisi veseivel cons animals ch'ils purs da Tujetsch possedan per l'entschatta schaner 2022 (senza menaschis da hobi e senza purs buca domiciliai en vischnaunca):

54 vaccas da latg	18 genetschas/stiarlas	31 vadials
162 vaccas mumma	4 tauras	17 genetschas/stiarlas 85 vadials
380 nuorsas	5 tschancs	246 tschuts
185 cauras	3 bucs	24 anseuls
19 asens		
5 cavals		
7 ponis		

Tut quels animals astgan semuentar la stad ora el liber, seigi quei lu ad alp, sin pastira ni ch'els vegnan teni a casa per aschia mantener e cultivar las pastiras. La gronda part dallas nuorsas vegnan denton uonn a passentar lur stad ordeifer la val, cun quei ch'igl ei buca stau pusseivel da cattar in nurser per l'alp da nuorsas.

La stad 2021 ein las alps da Tujetsch vegnidas pasculadas sco suandont:

Alp Val Giuv/Cuolm Val, vaccas da mulscher	<i>total 126 animals (3 purs indigens cun 58 animals)</i>
Alp Val Milar/Val Val, vaccas mumma	<i>total 218 animals (4 purs indigens cun 85 animals)</i>
Alp Cuolm da Vi-Puozzas, nuorsas	<i>total 1'189 animals (3 purs indigens cun 334 animals)</i>
Alp Tschamut/Maighels, schetgamenta	<i>total 329 animals (2 purs indigens cun 20 animals)</i>
Alp Tschamut, cauras	<i>total 80 animals (2 purs indigens cun 80 animals)</i>
Alp Cuolm Cavorgia, vaccas mumma	<i>total 124 animals (1 pur indigen cun 37 animals)</i>
Alp Tgom, schetgamenta (schau vi)	<i>total 179 animals (1 pur indigen cun 11 animals)</i>
Diember total dils animals:	tocs 2'245

Tenor il plan da cultivaziun dil Plantahof digl onn 2012 cumpeggia la surfatscha:

<i>da nossas alps</i>	<i>1'376 ha</i>
<i>da nossas pastiras, la qualas vegnan pasculadas mo dad animals indigens</i>	<i>147 ha</i>
<i>e da nos purs indigens che cultiveschan prau agen ni priu si pils 1-1-2022</i>	<i>448 ha</i>

3. Facit

Sco nus savein far persenn, vegn ina gronda surfatscha cultivada entras ils animals, seigi ei indigens ni jasters. Sche nus nezegiein buca las alps, crescha quella surfatscha en - quei vegnin nus silsunter buca aschi tgunsch puspei da metter en uorden. Era en connex cun las lavinas eisi indispensabel che las alps vegnan pasculadas. Era sche las alps vegnan pasculadas buca sulettamein dad animals dils purs indigens, eis ei da mantener quellas sco era da far las lavurs da manteniment necessarias vid ils baghetgs, ils begls e vid l'ulteriura infrastruttura. Per nos pasters/nursers essan nus obligai da porscher ina buna infrastruttura ch'ei adequata al temps dad oz e che corrispunda allas leschas actualas.

La damonda dils purs dalla Bassa che vulan schar passentar lur animals sin nossas alps, ei pil mument fetg gronda. Il grond avantatg da quella pusseivladad ei ch'els san far las lavurs dalla stad senza stuer manischar il muvel. Era ord vesta finanziaria sa quei esser interessant. Ils purs vegnan susteni dalla Confederaziun cun ina contribuziun da frs. 370.- duront in spazi da 100 dis. En in senn essan nus era dependents dils animals jasters, mo cun ils animals indigens vegnin nus buca da cultivar sufficientamein nossas alps e pastiras. Gia dapi varga 50 onns vegnan ils animals dalla Bassa la stad ora tier nus.

Las alps cun excepziun dall'alp Tgom e dall'alp Cuolm Cavorgia regla l'Uniun purila Tujetsch tenor l'ordinaziun d'alps e pastiras per la perioda 2021-2025. Ultra da quei garantescha ella ina tgira raschuneivla dallas alps ed era dallas pastiras. Per mintg'alp ein ils cautevias responsabels che organiseschon quellas tenor lur meglier saver e puder. Mintg'alp ha era in ugau d'alp, il qual survegilescha ensemen culs ulteriurs purs indigens da quell'alp las tegias ed ils baghetgs sill'alp. Ultra da quei procuran els per uorden en ed entuorn ils objects.

Il manteniment dall'alps ei ina fetg impurtonta incarica, las suandontas investiziuns ein pil mument previdas:

Alp Val Giuv – il project secatta en planisaziun e vegn suttamess al cussegl cun quei messadi

- puschinera, plaz ordaviert
- tumbin d'entrada
- ina pintga serenera

auter en Val Giuv/Cuolm Val

- puschinera, plaz ordaviert e plaz per grascha si Cuolm Val
- tegia d'alp Val Giuv, humiditad en combra da durmir

Alp Val Milar/Val Val

- tetg tegia Val Val (risguardau el preventiv 2022), condensaziun (negin tetg pers)

Alp Tschamut

- tegia Stavel Maighels, humiditad

Tier tut las outras alps

- mintg'onn pigns ni pli gronds manteniments vid ina ni l'otra tegia
- adina puspei rugladas ni midadas tier l'aua/ils begls
- sanaziuns pintgas dallas vias etc.

La vischnaunca ei obligada da mantener nossa cuntrada, nossas alps e pastiras. Sche quellas alps vegnan mantenidas e cultivadas bein, ei la suprastonza communal perschuada ch'ins anfla personas indigenas ni jastras che corgan lur animals a Tujetsch.

En dus onns van Alexander Cavegn, Aluis Cavegn ed Augustin Berther en pensiun. Sco ei vesa ora actualmejn, vegnan lur menaschis buca menai vinavon. Aschia ch'ei vegn a dar ils proxims onns entginas midadas tier il puresser. Sin l'alp Val Giuv/Cuolm Val vegnan mo pli dus purs indigens a cargar lur animals e sin l'alp Cuolm Da Vi-Puozzas sulettamejn in pur indigen. L'intenziun dalla suprastonza communal e dall'Uniun purila ei d'encurir novs purs che cargan lur animals sin quellas alps. Damai che la domanda dils purs ella Bassa ei ordvart gronda, duess ei reussir da mantener ni forsa schizun augmentar il diember dils animals sin quellas alps.

L'alp Val Giuv/Cuolm Val ei la suletta alp da mulscher en vischnaunca. Era sin fundament da quella raschun eisi ord vesta dalla suprastonza communal da gronda impurtonza da mantener quella alp. L'alp Cuolm Da Vi-Puozzas vegn uonn buca nezegiada, damai ch'igl ei buca stau pusseivel da catter in nurser. Quella caschun prendan ils responsabels gest per reorganisar l'alp. Ils purs indigens vulan menar vinavon quell'alp.

4. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns surmenziunadas propona la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca:

da conceder in credit d'impegn ella summa da frs. 202'130.- per las mesiras previdas sin l'alp Val Giuv.

La fatschenta vegn aunc suttamessa al referendum facultativ (art. 17 alinea b dalla constituziun communal).

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg